

שם הפעילות: טקסטים - מחלוקות היסטוריות ועכשוויות בקיבוץ שלי - לימוד לקראת יום הזיכרון ליצחק רבין הכותב/ת: ליאור קולודני

אמר רבי אבא אמר שמואל:
שלוש שנים נחלקו בית-שמאי ובית-הלל.
הללו אומרים: הלכה כמותנו,
והללו אומרים: הלכה כמותנו.
יצאה בת-קול ואמרה: אלו ואלו דברי אלהים חיים הן, והלכה כבית-הלל.
וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים, מפני מה זכו בית-הלל לקבץ הלכה כמותן?
מפני שנזחין ועלובין היו, ושנין דבריהן ודברי בית-שמאי.
ולא עוד, אלא שמקדימין דברי בית-שמאי לדבריהן.

תלמוד בבלי, מסכת עירובין, דף יג/ב

אחרי חורבן ממלכת החשמונאים במאה הראשונה לספירה התפתחו בירושלים שתי אסכולות פרשניות שנקראו בית שמאי ובית הלל.
הלל הקים בית מדרש בעל אופי חדשני שבו כל תלמיד היה יכול ליצור פרשנות משלו ולחדש חידושים בהלכה, שיטה שמשכה הרבה תלמידים. בית הלל היה מתון יותר בפסיקת ההלכות והתאים אותן לרוח הזמן.
שמאי הקים בית מדרש ששיטת הלימוד והפסיקה ההלכתית היו חמורות ושמרניות.
עד היום מקובל להשתמש בשמות הלל ושמאי כדי לסמל את היכולת לפעול באותה תקופה מתוך השקפות עולם שונות אבל בכבוד הדדי.

בת קול – לאחר תקופתו של משה, כאשר בני ישראל נכנסו לארץ הסתיימה התקופה שבה אלוהים היה נשמע בקולו כפי שהוא דיבר אל משה ע"פ הכתוב בתורה. את הקול האלוהי החליף המושג בת קול שמייצג את קולו הפנימי או החיצוני של השומע או שהוא מדמין שהוא שומע.

שאלה על הקטע:

מדוע זכו בית הלל להיות אלו שנפסקה הלכה על פיהם?
מפני שנהגו בצניעות ובכבוד כלפי בית שמאי. הם הקשיבו לעמדותיהם, למדו אותם לפני שפסקו את שלהם והקפידו גם לומר אותן על מנת שגם הן ישמעו ולא רק עמדתם שלהם.